

ползува онзи, който не билъ отъ сщия родъ. Гслѣмото значение на произхода и рода у старитѣ българи се установява и отъ обстоятелството, че въ българскитѣ правно-исторични извори внимателно се забѣлѣзва рода, отъ който произхождали старитѣ български владѣтели, както и заслужилитѣ на държавата и владѣтеля боляри¹⁹¹. Всѣки български родъ ще да е ималъ традиции и история за услугитѣ, които принасялъ на държавата и владѣтеля. Възможно е най-знатнитѣ български родове да водили първоначалния си произходъ и отъ нѣкои народни богове или герои. Въ българскитѣ каменни надписи, освѣнъ боилитѣ, боляритѣ, се споменуватъ още и багаинитѣ (βαγαῖνοι). Послѣднитѣ, по нашето мнѣние, сжщо принадлежали къмъ великитѣ и знатни боляри, защото, ако не били такива, едвали щѣха да имъ се въздигатъ паметници и въ надписитѣ не щѣше да се бѣлѣжи и родътъ, отъ който произхождатъ и който, разбира се, ще да е билъ знатенъ и благороденъ¹⁹². Думата багаинъ (βαγαῖνος βαγαῖνοι) както и боиль, боили (βοηλαῖς, βολήας, βοιλιάδες, βοιλιάδες) ние мислимъ, че сж били титли на разни длъжностни лица. Изглежда, че първитѣ заимали повече военни служби, а пкъкъ вторитѣ граждански, при всичко че въ старитѣ държави не била точно опрѣдѣлена компетентността на държавнитѣ чиновници. Така че велики боляри били ония българи, които произхождали отъ знатенъ родъ, които се отличавали съ богатство и които въ старата българска държава заимали най-важнитѣ държавни служби. А пкъкъ малки боляри били ония, които не били богати, нито произхождали отъ знаменитъ родъ,

¹⁹¹ Куникъ А. и бар. Розенъ В. В. Извѣстия, I, 128.

„ Шкорпилъ К. и Х. Първ. бълг. ст. до Абоба. 3, 4.

¹⁹² Ibid. 9. „ . . . βαγαῖνος θρεπτός ἀνθρωπός μου ἦτον καὶ ἀσθενήσας ἀπέθανεν ἦτο δὲ γενεᾶς Ἑρμυάρας“.

„ Златарски В. Н. Два изв. бълг. надп. отъ IX в. Мсб. XV, 140.